

Tā īgī-īgī drī-káká Póölō kâ Tēsälöníkā lé 'bá yî drí

1 Tēsālōnīkā lé 'bá

Tā 'ẽ'á z̄ilâ n̄ilí s̄ísí r̄í

Póõlõ rí ífífí ëtõ kăñiñsä trá Tësälöñíkä 'álâ, 'bädrï Gírïkï kâ 'álâ. Krístõ 'bá ó/dí tolá nã 'bá yí jâ ïyî trá, gõ'dá âyê ïyî gõ'dá ôvárí gólyíkâ ãkû ró õjílã gólyíkâ drí rí'á ïnjilâ rí trá, gõ'dá ëtõ ïyî trá tã lëlé Yésü 'á. Gõ'dá 'dñi vósí rí, trá Póõlõ drí rãzó vólé nëngá sî, tälâ õjílã Yúdä yí kâ ãzâ 'bá yí ûjû ïyî trá 'ë'á gólyâ rí füllí.

Gõ'dá Póolõ râ bê nîngá sî rî, gólâ drí gózó Tímátîyâ rí jõlé, n'râ tâ tolâ rí âtrolé âgõzó ïdí bê lâ yí drí. ïdí gólâ drí wárágã drí-káká ìgízô gólîyî drí tâ ìjî gólîyíkâ âzâ 'bá yí tâ-drí lâ lôgõzó, gõ'dá kpá mbârâkâ sôlê gólîyî 'á. Gõ'dá krístõ 'bá 'dî 'bá yí 'ê ìyî òjilâ âzâ 'bá yí kpá trá dûñ tâ lélé Yésü 'á. Gõ'dá ïtí rî, âzâ 'bá yí âyê ìyî lôsî 'ë'ë trá, gõ'dá rî ìyî trá cé Yésü rí âgõ-âgõ têlé ïdî. Gõ'dá kpá rî, âzâ 'bá yí gõ'dá ìyíkâ tâ ìsû ró kî, ã'dô ã'dô rû 'ë'á ìyíkâ gõ'dá nî krístõ 'bá gólîyî ôdrâ 'bá drë sîsî Yésü âgõõ drë kô rî 'bá yí drí yä? Gõ'dá Póolõ drí tâ Yésü kâ 'ëzó âgõlé rí â'dálé gólîyî drí tândí ró, gõ'dá kpá rîrî gólîyíkâ Yésü rí têlé rî bê.

Gô'dá wárágã rí lâ ró rí 'á rí, krístõ 'bá 'dî 'bá yí drí lâ iyí drë zââ lîjâ-lîjâ ró âgõ-âgõ Yésü kâ rí tâ lâ 'á. Gô'dá òjílã ãzâ 'bá yí kí iyíkâ rí, Yésü ãâgõ trá ãkû ró. Gô'dá Póolõ drí ngá 'ê 'bá rû 'êlé sîsî, Yésü drí gõzó âgõlé rí tâ lâ âtálé gólyí drí. Sîsî rí, tâ ònjí á'dô nî'á ãtí 'álâ, gô'dá òjílã gólâ tâ ònjí ásé 'bá rí drí ácázó. Gô'dá Póolõ kí, krístõ 'bá yí òrî zââ tâ Yésü kâ lêlé l'dî lâñõ rí 'bá gólyí 'êlé rí 'ásñ ndrí. Gô'dá gólyí ô'ê kpá zââ lôsí iyíkâ, gô'dá gólyí ââyê kpá tâ tândí 'ê'ê kô. l'dî 'dî.

¹ Mâ Póõlõ, má ìgõ wáraõgã nô ãnâ õjílã ámâ átá Óvârî gõ'dá Kúmu ámákâ Yésü Krístõ bê rí kâ rí 'bá Tësälõníkâ 'álâ rí 'bá yî drí. Ámâ, Sílîvánõ yí bê, gõ'dá Tîmâtíyã yí bê 'ê ïyí ní-bê-yã ámbá ãnâ drí. Óvârî õfë õrë ãnâ drí tâ ã'dí bê.

Āwô-ītí 'ē'ē Tēsālōníkā lé 'bá tāsī

² Āmâ kárá rí'á ãwô-ítí 'ẽ'á Ôvârí drí ãnî tâsí. Gõ'dá mã ngô ãwó kpá kárá gólâ drí ãnî tâsí. ³ Āmâ drë kpá zää rí'á ãnî tâ ̄sñ'á āmâ átâ Ôvârí ágálé, tâlâ nî âdâ tâ lélë ̄níkâ ngbálí-ngbálí Ôvârí 'á rí trá, gõ'dá kpá ̄jílâ lôvó ̄níkâ tákányí rí 'bá yí bê tâ ãnî drí 'lélê rí 'bá yí sî. Gõ'dá ãnî kpá nîngá sî lîfî 'bâ'bâ bê Yésù Krístõ rí âgõ-âgõ tê'á.

⁴ Āmā ḥadrúpī yí āmâ ïzó yí bê, mā n̄i trá tā pâtſī ró kī n̄i r̄i, ānī lôvó bê Ôvârí df̄jī gō'dá gólâ drí kpá ānī êpēzó â'dólé òjílā íyíkâ ró. ⁵ Dñi mā n̄i, tâlâ kâyï āmâ drí cäzó tólâ tâ âtî-âtî tândí Yésü rí tâsí rí âtálé ānî drí 'dî sî, pâtſī ró tâ āmâ drí âtálé 'dî 'bá yí â'dó kô cù ïtí ífí lâ yí âkó. Nî n̄i trá kî nî r̄i, tâ 'dî 'bá yí r̄í'á tâ pâtſī 'l mbârâkâ Líndrí Tândí Ôvârí kâ rí kâ sî. Nî n̄i kpá trá kî, tâ âtî-âtî r̄í'á pâtſī, tâlâ mâ 'ê tâ tândí trá dûu āmâ drí r̄í'ñi ānî bê 'dî sî. ⁶ Gô'dá nî ûsû lâñjò trá, tâlâ nî 'dê trá Yésü vósí āmá bê. Kpálé òjílâ ïzâ ãnî r̄i, Líndrí Tândí Ôvârí kâ â'dô ãnî 'bâ'á â'dólé âyíkô ró, gô'dá nî rí trá tâ lêlë sî Ôvârí 'á. ⁷ Gô'dá ngbâângbânô rî, krístõ 'bá ndrî 'bâdrî Gîrîkî kâ 'álâ rî 'bá yí 'dê ïyí trá 'dô tâ ãnî drí r̄í'á 'élâ rî 'élê ï'dî. ⁸ Gô'dá kpá Gîrîkî ûgû 'álâ rî, òjílâ ãzâ 'bá yí âtâ tâ āmâ drí tâ lêlë ãnîkâ Yésü 'á 'dî tâsí. Ícâ kô āmâ drí tâ ãzâ âtálé drílyî ãnî tâsí. ⁹ Áâtâ trá kî nî r̄i, õzõ mâ ââcâ trá ãnî ngálâ rî, nî ârî āmâ úlî ârî-ârî âyíkô sî. Gô'dá nîngá sî rî, ãnî drí ípâlé jâzó 'l'dî ôvârí âbârâdâgô ãnî á'bîyâ yí kâ rî rú sî, gôzó ándrá-gá-sílî jâlé Ôvârí pâtſī rî drí. ¹⁰ Gô'dá ãnî ââ'dô drê lîfî 'bâ'bâ ró âgô-âgô Ôvârí rí mvâ Yésü kâ ûrû lési rî te'l gólâ Ôvârí drí gólâ rî îngâlé lîdrilí òdrâ 'ásî rî, gô'dá gólâ 'ê 'bá âgôlé āmâ pâlé òmbâ Ôvârí kâ āmâ drí tâ ònjí āmákâ tâsí rî 'ásî rî.

Tā tā drí âgázó Póõlō drīñ nñiñ gólâkâ gólyiñ ndrélé rî tásí rî

2 ¹ Āmā ȣdrúpí yí āmā ȭzó yí bē, nī nī trá kī, lōsī āmákā ānī lāfálé rī âdó kō tā ȣkó ȣtí. ² ȣtú āmā drí 'bázó Fílípí 'álâ rī sī rī, ȣlē āmā trá ȣnjí ró, gō'dá ȣâtâ tā ȣnjí trá āmâ rú, drē āmâ drí cā ȣkó Těsälöníkā á tólâ rī. Kpálé ȣtí rī, ȣvârí ȣfē mbârâkâ ȣyíkâ trá āmâ drí tā ȣtí-ȣtí ȣyíkâ p  z   ȣnî drí. Gb   lé ȣjíl   b   d  u r   'b   t   ȣnjí ȣt  l   ȣd   āmâ rú r  , m   r   āmákâ z  t   t   'd   '  l   mbârâkâ āmákâ r   s   ndr  . ³ G  d   n   ndr   tr   k  , m   r   k   t   'd   p  l   t   ȣs  -ȣs   ȣnjí s   āmâ p  p  s  l   '   ng  t   ȣn   ȣd  l   ȣd  . ⁴ ȣvârí 'b   ȣf   ȣm   dr  l   âd  l   t   ȣt  -ȣt   ȣyíkâ t  nd   r   'd   p  l  , t  l   cé g  l   ȣd   t   ómv   t   'b   t   ȣm   '   r  . M  l   t  t   ȣvârí r   'b  l   ȣd   ȣd  l   ȣy  k   r  , âd   k   ȣj  l   ȣz   'b  l   ȣd  . G  d   m   r   kp   k   r  '   m  n   '  l   ȣn   dr  . ⁵ M   r   k   r  '   úl   ȣs  -ȣs   ȣt  l   ȣt   ȣd   ȣn   dr  , t  l   n   ȣf   ȣr   ȣd   ȣt   ȣb   ȣm   dr  . 'D   ȣvârí n   tr   ndr  . ⁶ M  l   k   ȣn   ȣj  l   ȣz   'b   y   b   r   dr   ȣm   l  y  l  . ⁷ ȣy  k   f   r  '   mb   ȣm   dr   ng   z  z   ȣn   t  , t  l   ȣm   r  '   l  j  '  b   Y  s   k   ȣd   r   dr  . G  d   m   '   k  . B  -r   ȣm   r  '   ȣn   dr   ȣz   ȣz   ȣn   dr   t  nd   g  l   r   'b   ȣy   mv   ȣr  m  y   ȣr   ȣv   l   ndr  l   d  d   r   k  t  . ⁸ M   ȣt  t   t   ȣt  -ȣt   ȣvâr   k   tr   ȣn   dr  , t  l   ȣn   l  v   b   r  '   ȣm   '   r  o  . G  d   m   '   ng   t  b   r  '   '  l   r   tr   ȣk   ȣk   ȣn   dr   r  .

⁹ Mā 'ê ngá trá úří sī vō vō ūtú kárá būúú ngácí 'á, tálâ ámâ 'á tásí. ¹⁰ Díř dré ūtú ámâ drí á'dózó tolâ tâ átî-áti Ôvárí kâ pě'á ãní drí rî sî. Mâ 'ê ūtí, tálâ mä õzó kô rîj lâjñ ngá zízí kâ sôlê ãní rû. ¹¹ Tâ ákí ákó ámâ drí átálé trá nô rî'á pătñí. ãní nyáányâ Ôvárí yí bê nî trá, mä 'ê tâ á'dó 'bá mbímbí rî 'bá yî 'lđí ãní tâ lê 'bá yî lâfále. ¹² Mâ 'ê ãní álô-álô, té õzõ mvá rî átâ drí rîrî mvá lâ yí nyáányâ ró rí yî 'élê rî kâtí, díyí icí-icí, gôdá kpá tâ-dří lôgô-lôgô tâ mbímbí Ôvárí rî 'bá 'bá á'dólé áyíkô ró rî 'bá yî 'élê 'lđí rî sî. Gólâ rî gógó 'lđí ãní ází 'bá á'dólé íyíkâ ró kùmû íyíkâ zélel ámbâ íyíkâ nîlî rî.

¹³ Mā lūyī Ôvârî kárá, tâlâ nî ôtírî tâ âtî-âtî árí âmâ sîlî sî rî, nî ̄súú kô kî, 'dî tâ âtî-âtî ̄jílâ sîlî sî rî ̄dî. Nî nî ̄níkâ cé tâ âtî-âtî rî 'dî ̄â'dô trá Ôvârî sîlî sî. Ôvârî rî'á tâ 'e'á úlî íyíkâ 'dî sî ̄nî gólíyî tâ lê 'bá gólâ 'á rî yî drí. ¹⁴ Tâ rî nô 'ê rû ̄nî drí nô, té ̄ozô drílâ rû 'e're trá k  n  s   Ôvârî kâ v     z   'bá yî 'ásî Y  d  y   'álâ rî 'bá yî drí rî tí. ̄jílâ ̄níkâ rî 'bá yî   z     nî kp   té ̄ozô ̄jílâ Y  d  y   'b   yî drí r  r   kr  st   'b   Y  d  y   'álâ rî 'b   yî   z  l   r   k  t  . ¹⁵⁻¹⁶ ̄jílâ Y  d  y   'b   yî k   r  

'bá yí ūñú Kúmú Yésú tā ặngū 'bá Ôvárí kâ yí bê ní, gô'dá nôô gólyí' rí'á âmâ ízã'á yí. Ôvárí trá rí'á òmbä ró lâyü'lî kôrô tâ gólyí' drí rí'á 'e'lâ 'dî tâsñ. Mâ nñí trá kñí nñí rî, gólyí' jâ rû trá â'dólé ăjú-'bá-ăzí ró őjílâ drí ndrî, tâlâ gólyí' lë 'dî rû lô'bâlé pávó fi â'bâzó bê âmâ drí, mä őzó láfí Ôvárí kâ ngá pâzó rî tâ lâ âtâ őjílâ â'dó 'bá őjílâ Yûdä yí kâ ró kô rî 'bá yí drí. Tâ őnjí 'dî 'bá yí ê'bê rû trá lâyü'lî kôrô tâ őnjí gólyíkâ ăzâ 'bá yí drí' sî. Gô'dá ngbâângbânô rí, Ôvárí â'dô pâtñí lânñ fê'á gólyí' drí.

Tā Pōōlō kā 'ēzó nīlí Tēsālōnīkā lé 'bá ndrēlē rīt

^{17–18} Ā'dō cé āmâ rî gógó tâsí rî, āmâ  drúpí yî āmâ  zó yí bê, m   c   l  f  l   tr    n   r   s    k   r  . G  d    m   kp   f   z   r  l    n   t    s  .  m   tr   t    s  - s    ng   b    n   ndr  z    d  . M   r   tr   t   '  l    n  z    n   ng  l  . M   P  o  l   r   gó   ny    y    l    t  n   tr   t    s  l    c  z    t  l    nd  l    r  , g  d   S  t    n    l  g    m   d  . ^{19–20}  m  , m   l   r  l    n   ndr  l    t  l    l   '  d   r  , t  l    n   r   gó   ny    y    l  ,  t  l   g  l    K    m  k    Y  s   Kr    t    d       z    r    t  , g  l       d    t       t    k   n   r  , m   '  t   tr   t  n   r    n   t  s  . G  d   v  l    d    l   '  s   r  , m       d    b  '    y  k   r  .

3 ¹⁻²Tā ̄isū ūmákā ̄anī tāsī rī ̄icā trá lāvūlī kôrô. ̄I'dī 'dī, ūmâ drí ngázó tā ̄isūlī Tímátîyā rī jōzó. Tímátîyā rī 'dī ūmâ lāmû-̄aziyā 'ī. Óvârî 'bā gólâ ūmá bê rī'á tā ̄iyíkâ pélé ̄ojílâ drí. 'Dī' mā lâkâ ūmákâ drē ̄akpâkâ'dâ Átēnâ 'á nõngá. Nîngá sî, ūmâ drí tā ̄atázó gólâ drí ̄anî ̄icílî tā lêlê ̄aníkâ 'bâlê ūmbâ Yésû 'á, ³tâlâ ̄ojílâ ̄azâ ̄alô ̄anî lâfâlé 'ásî ūzó úlî Óvârî kâ ̄ayé lâjõ drí sî. Gô'dâ nñ nñ kpâ trá lâfî ūmákâ ̄anî bê rî rî'á lâjõ kâ 'ī. ⁴Kâtî ūmâ drí â'dôzó drê ̄anî bê tólâ rî, mā pê úlî rî 'dî trá sîsî ̄anî drí. Mâ kñ nñ rî, nñ â'dô kpâ lâjõ ūsú'á. ⁵Gô'dâ ití rî, tā ̄isû-̄isû ūmákâ ̄anî tâsî rî drí 'dëzó lîbâlé ángî rô. Gô'dâ ūmâ drí Tímátîyâ rî jôzó ̄anî ngáá tólâ, tâlâ tâ lêlê ̄aníkâ 'bâlê trá rî ̄arízó bê sîlî lâ 'ásî, ngâ tí â'dô trá tólâ ángô tí yâ rî. Mâ rî'á ūrî rô, tâlâ má ̄isû tâ kñ nñ rî, Sâtánâ â'dô ̄anî âdó'á. Gô'dâ 'dî, tí tâ ūmákâ 'élê trá tólâ nâ â'dô â'dô'á ápé fârângângâ rô.

⁶Gõ'dá Tímátiyā âgõ drē kpá trá ãní ngá lésí. Gõ'dá gólâ drí tã âtázó ãmâ drí tã lélê ãníkâ Ôvárí 'á gõ'dá kpá  jíl  l v  b  r  t s . G d  n ng  s , T m t y  r  g g o  dr  ng z o  kp  t  ât l  k  n  r , ãn    d  dr  z a  r '  t   s  b   m  t s   d l   n  dr  l m u - z y  p t f  r  r . G d  dr l  ng z o  t  r  'd  p  l   t l  k  n  r , n  l   m  ndr l  kp  ny   z o   m  dr  l r   n  ndr l  r  k t . ⁷⁻⁸Ngb ângb n  r ,  m  p p s l   d  tr  ndr nd .  d  kp l  l j o   mb   m  dr   d z o   d   b  l  n  r , n  'b   m  tr   d l   y k o  r  t  l l   n k  s . ⁹M  '   w - t   mb   mb  Ôv r  dr   y k o   n  dr   m  'b z o  tr  '  l   nd r   n  t s . ¹⁰  m  r '  dr  z a   w  ng '  mb r k  s  Ôv r  dr , m  g  r  kp  b   n  ng l   t   l   n  p z .

¹¹ Mā ngō āwó Ôvárí āmâ átá drí gō'dá kpá Kúmú āmákâ Yésū bē kī nī rí, gólijí nyáányâ ūnjí láfí trâ āmâ drí nízó bē cälé ānî ngálâ. ¹² Gō'dá Ôvárí āmákâ rí õ'ê ānî, ānî lôvó 'bâlé ānî vó 'ásí lâvüli kôrò ngbâângbânô rí drí sî, gō'dá kpá ānî 'bâlé â'dólé õjílâ ãzí lôvó bê âkí âkó ānî 'á, kpá té õzõ āmâ nyáányâ drí â'dórë ānî lôvó bê rí kâtí. ¹³ Bê trá ìtí rí, Yésù õsõ mbârákâ ãnî 'á, tâlâ āmâ átá Ôvárí õndrê ró ãnî bê õzõ õjílâ íyíkâ â'dó 'bá íyí tâ õnjí âkó rí 'bá yí kâtí, ìtú Kúmú āmákâ Yésù drí âgôzó õjílâ íyíkâ bê ndrifí rí tú.

Tā gólâ sū 'bá Ôvârí rú rî

⁹ Tâ ázâ kpâ bê rî'â nôti lôvô tâsî. Úlî ãmákâ lôvô tâsî rî rî'â cé fînyáwá ïtí, tâlâ Ôvârî â'dâ lâfí ãnî drí ãnî lôvô 'bâzó ãnî vó 'ásî rî trá. ¹⁰ Gô'dâ tâ pâtñî ró, ãnî trá 'dô tâ rî 'dî 'e'â ïtí ndrî krítso 'bá Mëkëdóniyâ 'álâ rî 'bá yí bê. ïtí rî, nî 'ê tâ rî 'dî 'bá yî lâvûlî kôrô ngbâângbânô rî drñî sî. ¹¹ Bê trá ïtí rî, nî rî ãyîkô sî lâwâ-lâwâ ãkó. Nî sô ãnî tî kô tâ tibê â'dô 'bá ãníkâ ró kô rî 'á. Nî gô, nî 'ê lôsî ãníkâ mbârâkâ sî té òzô tâ ãmâ drí âtâlé trá ãnî drí rî tí. ¹² Nî 'ê tâ rî 'dî 'bá yî té ïtí, tâlâ òjîlâ gólîyî dré tâ Ôvârî kâ ârí 'bá kô rî 'bá yî tînñî ró ïyî ãnî bê, gô'dâ nî òzó ngá ndââ nyâlê.

Tā âgō-âgō Yésū kā rī tāsī rī

¹³ Āmâ Ȅdrúpí yí āmâ Ȅzó yí bê, mã lẽ Ȅnâ tã n̄lî krístõ 'bá Ȅdrã 'bá trá rí yí tãsí, tâlñ nñ Ȅzó Ȅwó Ȅngôô, Ȅzó Ȅjílã gólîyî ngá Ȅkó lñfí 'bázó dří lâ rí 'bá yí kâtí. ¹⁴ Gõ'dá mã lẽ tã trá kí, Yésû lídří trá Ȅdrã 'ásí rí, gõ'dá mã lẽ tã kpá trá kí, Ôvârí Ȅ'âdô krístõ 'bá Ȅdrã 'bá trá rí yí Ȅngá'á, Ȅ'âdô ró bê gólîyî drí rû Ȅsúzó Yésû bê kâyí gólâ drí Ȅgôzó Ȅngó dří' rí sí.

¹⁵ Mā âtâ ãnî drí nô tâ Yésü rî nyáányâ drí âtálé kî'á nî rî, krístô 'bá âdó 'bá drê zââ lédrê-lédrê ró kâtí Yésü drí âgôzó rî sî rî, ícá iyî kô nîlî sîsî krístô 'bá ôdrâ 'bá trá rî yî drí sî. ¹⁶ Áâ'dô tâ rî 'bá'á 'élê, gô'dá mälâyíkâ kúmú rô rî âdô ngâ'á ôtrélê, gô'dá áâ'dô kpá gûniyâ võ'á tilí'bá bê Ôvârî drí. Nîngá sî rî, Kúmú ãmákâ Yésü a'dô 'e'á âgôlê ûrú lési. Gô'dá krístô 'bá ôdrâ 'bá trá rî 'bá yî âdô lîdrí'á iyî sîsî ôdrâ 'ásî. ¹⁷ Gô'dá nîngá sî, Ôvârî á'dô ãmâ krístô 'bá âdó 'bá drê zââ lédrê-lédrê ró rî 'bá yî ê'bé'á vûdrî sî kâkârâtlâ ãlô trôlê 'bûû 'álâ mbârâsâsâ 'á ãmâ ãzâ 'bá yî tolâ nâ 'bá yî bê

rū ūsūlī Kúmú ãmákâ Yésū bê. Vólé drī lâ 'ásī rī, mā â'dô rī'á zââ gbädú  dükü  kó Kúmú ãmákâ Yésū bê. ¹⁸ Bê trá  rī, nī 'dê mā p  t  l  ãm   z - z  y  dr   k   k , t l  ãm  r 'b     d  r  b   dr   r ' s .

5 ¹  m  t   z   k   t l l  k y  Y s  dr   g   z  r  t s . ² N  n  tr  k l  n  r , g l   d   g   z   y  t   j   k , t   z   k   t l l  k   n  r , "  m  l n j   k ." N ng  s , k r   l n j   m b  r   d   d '  g l y  dr ,  z   g   g   g l y   b 'w   k   m v   f l   r   d r   r   k t . G l y   p   g   k   l w l   t   o nj   d ' s .

⁴  m  kr st   b   n  tr  k   n  r , K m  Y s   d   g   z   'w   w   t . ⁵ T  r   d '  t s   r , m   d   m   n y   n j   g l   r   g   z   - g   z   t s .  m   r '   m   l f   b   n g b .  t   r , t   o nj   d '  k   k   m   d r , t l   m   d '  k   r '   i n r k w   ' . ⁶  t   r , m   a   d   k k   r   l m   k t   l f   l m b   b . M   d '  k   t   n n   k   o z   o j l   d r   l   y   k l   k - k   n y   s   l m v   z l   r   ' b   y   k t . ⁷ O j l   r   d '  d   k l   n g c   s , g d   k p   t   o j l   r   o d r   m v   l   r '   g l y   c l   r   k p   n g c   s . ⁸ G d   d '   d   t   r , m   e   t   o j l   d '   b   y   k   r   k . M   a   d   r   b   - r   o j l   g l y   r   ' b   z   l f   b   n g b   t   g l y   '   b   r   ' l   r   t l   r   ' b   y   r . M   b   m   l v   m   v   ' s , m   b   r   l f   l l   O v r   d r , g d   m   g   r   k p   r   l f   ' b   b   b   b    g   z   - g   z   m   m   Y s  Kr st   k   r   t l   r ' .

⁹ O v r   '   o mb   i y k   k   d ' l   m   d r . G l   l   m   p l   K m  Y s   r   o d r   s . ¹⁰  z   m   l f   o mb   tr   m   r   Y s  dr   g   z   t   t   u   r , m   d '  r '   t n d   r   Y s   r   g   z   b .  z   a   d   k p l   o d r   '   m   d r   s   Y s  dr   g   z   k   o k   r , m   d '  k p   z   r '   g l   b .  d '   d '   t   t l   m   p   ' b   Y s  dr   tr   m   v   ' . ¹¹  t   r , n   s   m b r k   a n   z   z   y   ' . G d   n   l p   g l y , t   O v r   r   ' b   b   a y k   r   r ' l   .  n   r '   t   d '   b   y   '   r '   n g b a ng b n .

T  P o ol o  k   l l   l l   T s l n k   l   ' b   d r   ' l   r 

¹²  m    dr p   y   m   z   z   b , m   l   b   r ' b   a n   d r   l n j   ' b z   b   o j l   O v r   k   ' b l   r '   t   i m b l , a n   l k l , g d   k p   t   O v r   k   ' b   m b r k   s   r ' b   y   d r . ¹³ N   b   g l y   l v   k p , t l   t   d r l y   r '   ' l   i y   r   s . N   r   f   o c   - o c   k   a   l w l . ¹⁴ M   l   b   r ' b   a n   d r   t   n   ' b   y   ' l   r ' , n   a t   o j l   o v   r   r ' b   y , n   i c   g l y   ' d '   ' b   u   r   t   ' d y   i z   - i z   k   t s   r , n   a t   d r   g l y   t   l l   b   f n y w   r   y   d r , n   a t   f   t   a n y   o j l   k   d r   s . ¹⁵ N   l g   t   o nj   k   o j l   t   o nj   '   b   tr   a n   d r   r , a   d '   k p l   t   r , n   l ond   t   t n d   ' d '   ' l   a n   v   ' s , g d   k p   o j l   d r   n d r .

¹⁶ N   a   d '   a y k   r   l t   v s   c . ¹⁷ N   r '   z   r   l f   a w   n g l   O v r   d r   l t   k r . ¹⁸ T   az   ' b   y   o '   r   k p l   r , n   '   a w - i t   m b   ' d '   O v r   d r , t l   a w - i t   '   ' d '   d '   t   O v r   d r   l l   l r l   g l y   t   l   ' b   Y s  Kr st   '   r   y   s l   s   r ' d . ¹⁹⁻²⁰ N   l g   o j l   k   o t r   r '   i y   u l   a t l   o z   t   a ng   ' b   O v r   k   r   t   r , t l   n   o z   t   L nd r   T n d   O v r   k   d r   r '   ' l   r   l g . ²¹ N   s   u l   o j l   r '   d '   d r   r '   a t l   ' d '   t   l . N   a r   t n d   r   u l   g l   a   d '   ' b   O v r   k   r   , n   g   r   ' l . ²² N   g   d   u l   g l y   ' d '   ' b   O v r   k   r   k   r ' .

²³ O v r   r   n y   a n y   r '   k   c   ' d '   t   f   d u   n   ' b   y   n d   ' b   ' .  t   r , O v r   r   g   z   n y   a n y   l   o nd   a n   e d - e d   i c al   r l   y   b   o j l   t   m b   ' b   r . G l   o nd r   a n   r   g   z   v   l   t   s   s   a n k   b , t   '   a n k   b   n d r   ' d '   k k r , t l   n   o z   a   d '   t   o nj   t t   r   b ,  t   u   K m  Y s  Kr st   o t r   a g   z   r   s . ²⁴ O v r   a z   a n   tr   a   d '   o j l   i y k   r . G d   t   p   t   r , g l   a   d '   t   a m b   d r l   t   l   y   b l   tr   n d r   ' d '   ' b   y   '   .

²⁵  m    dr p   y   m   z   z   b , n   n g   a w   O v r   d r   a m   t s . ²⁶ N - b - y   a m k   a n   d r   t l   r    m v -  m v   s . ²⁷ M   b   t   a t - a t   a m k   a n   d r   K m  a m k   Y s    n d r   k   n   r ,  l   t   i g - i g   a m k   n   a n   kr st   ' b   y   d r   n d r . ²⁸ K m  a m k   Y s  Kr st   a a d '   a n   b .  ' d '   ' d ' .